

De ministeriële beleidsnota's

Extractie van de belangrijkste passages door Landelijk Vlaanderen

Gefundeerd op de regeringsverklaring bij de vorming van de nieuwe regering (www.premier.be/nl/regeerakkoord), moet elke minister een beleidsnota opstellen waarin hij of zij aangeeft welke maatregelen hij of zij voor zijn of haar bevoegdheden zal nemen om de regeringsverklaring te realiseren de komende legislatuur. U kunt hierna de passages uit deze beleidsnota's lezen die landeigenaars op een of andere manier aanbelangen.

Door deze aandachtig te lezen zult u kunnen zien welke beleidsinitiatieven voorzien zijn voor de komende vijf jaar, met andere woorden: wat er ons te wachten staat en welke taakstelling is weggelegd voor de actie van Landelijk Vlaanderen.

Beleidsnota Landbouw

minister Joke Schauvliege

© defilmblog.be

In haar beleidsnota Landbouw en Visserij wil minister Joke Schauvliege vooreerst een sterke invulling van het concept Flanders Agrofood Valley. Voor ons is een van de belangrijkste actuele punten dat zij een herziening van de pachtwet wil onderzoeken om knelpunten als toegang tot grond te verhelpen en een billijke regeling voorstelt inzake Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De randvoorwaarden voor Europese steun en de drie sporen van het Vlaamse plattelandsbeleid brengen in de nota ook nieuwe dimensies aan voor landbouw.

© photostock.com

Flanders Agrofood Valley

'Agrofood' staat voor de cluster van primaire landbouw en visserij tot en met de verwerking van de producten ervan. Duurzame ontwikkeling, innovatie en multifunctionele bedrijfsvoering vormen de hoekstenen van Flanders Agrofood Valley, gericht op een duurzame toekomst voor de Vlaamse landbouw, visserij en agrovoedingssector. Met de verdere uitbouw van het concept Flanders Agrofood Valley wens ik de brede Vlaamse land- en tuinbouw- en visserijsector in al zijn facetten, ook internationaal, op de kaart te zetten en weerbaar te maken in een dynamische omgeving gestuurd door veranderende situaties en contexten.

Een krachtige Agrofood Valley vindt zijn oorsprong in, en staat ook ten dienste van de maatschappij en van het platteland in het bijzonder. Vlaanderen wordt gekenmerkt door sterke verstedelijking maar het platteland blijft zijn eigenheid behouden door zijn uitzicht, zijn hechte samenleving en het samenkomen van diverse functies.

© Gert Bogaerts

Landbouwbedrijven

De gemiddelde leeftijd van bedrijfshoofden van beroepslandbouwbedrijven in Vlaanderen is de afgelopen jaren gestegen, van 48 jaar in 2004 tot 51 jaar in 2012. De toenemende leeftijd van de bedrijfshoofden hangt samen met het beperkte aantal jonge bedrijfsleiders. In 2012 was 5% van de bedrijfshoofden jonger dan 35 jaar terwijl 10% van de mannelijke bedrijfshoofden en 16% van de vrouwelijke ouder zijn dan 65 jaar. Het merendeel van de bedrijfshoofden is tussen 45 en 50 jaar.

Slechts 14% van de bedrijfshoofden ouder dan 50 jaar beschikt over een vermoedelijke opvolger. Door het familiale karakter zijn het voornamelijk de kinderen die het bedrijf overnemen, maar door de onzekere toekomstperspectieven, gebrek aan interesse of het buitenshuis werken komt de opvolging in het gedrang. Ook de grote kapitaaloverdracht is vaak een knelpunt. Hoe groter het bedrijf, hoe groter de kans op een opvolger.

Het aantal landbouwbedrijven in Vlaanderen neemt jaarlijks af. Jongeren zijn wel bereid om in te stappen in de land- en tuinbouwsector, maar kunnen dit niet altijd. De redenen hiervoor zijn onder meer de financieel zware investeringen die hiervoor nodig zijn en de risico's die gepaard gaan met bedrijfsovernames, de beschikbaarheid van en de moeilijke toegang tot dure grond, de prijsvolatiliteit, de omvang van de bedrijven en de stijgende overnamekosten.

Het faciliteren van de generatiewissel en de externe instroom zal een flinke uitdaging blijven, aangezien het merendeel van de bedrijven aangeeft geen opvolgingsperspectief te hebben. Daarenboven neemt de specialisatiegraad en omvang van de bedrijven nog steeds toe. Om deze dalende trend af te remmen, is het noodzakelijk dat aan alle starters de nodige ondersteuning wordt geboden.

Bij aanpassingen van wetgeving of bij de opmaak van nieuwe wetgeving moeten barrières die drempelverhogend werken voor jongeren worden vermeden of afgebouwd.

Er bestaat een sterke concurrentie rond de productiefactor 'grond' waarbij er een permanente spanning is tussen actieve landbouwers en andere grondgebruikers. Bij een eventuele herziening van de pachtwet op Vlaams niveau moet worden onderzocht of er mogelijkheden zijn om de toegang tot grond voor jonge landbouwers te verbeteren in het kader van de generatiewissel, waarbij er billijk wordt gehandeld naar zowel eigenaar als pachter toe. Er wordt over gewaakt dat dit niet ten koste gaat van de economische leefbaarheid van bestaande bedrijven.

© Gert Bogaerts

Vermestende en verzurende stikstofneerslag

Hiermee gepaard gaat ook de problematiek van de vermistende en verzurende stikstofneerslag in Vlaanderen, die vandaag een grote uitdaging vormt bij de realisatie van de gunstige staat van instandhouding van de Europese natuurdoelen. Om vergunningverlening aan landbouwbedrijven te garanderen werd de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) ingesteld. Ik zal er alles aan doen om te zorgen voor een billijke verdeling van de lasten van de reductie van de stikstofneerslag. Bij het streven naar een efficiënt ruimtegebruik wordt rekening gehouden met ruimtebeslag en de impact op de vergunningsverlening. Dit alles moet doorheen de verschillende fases van de PAS de nodige economische ontwikkelingskansen voor onze bedrijven blijven garanderen. Ik zal daarbij nauwkeurig toezien op de eerlijke en verantwoorde verdeling van die ontwikkelruimte over de sectoren. Daarnaast streef ik er naar dat de getroffen landbouwbedrijven via de flankerende maatregelen in het voorziene herstructureringsbeleid, maximaal bijgestaan worden om te werken aan de toekomst van hun activiteiten.

Europese steun

Landbouwers die voor Europese steun in aanmerking komen, zijn verplicht om een uitgebreid pakket randvoorwaarden na te leven. Diverse beheerseisen op het vlak van milieu, natuur, voedselveiligheid en dierenwelzijn moeten worden nageleefd. Landbouwgronden moeten te allen tijde in goede landbouw- en milieueconditie gehouden worden. Daarenboven wordt een deel van de rechtstreekse inkomenssteun voortaan gekoppeld aan vergroeningseisen. Teelten moeten worden gedifferentieerd, het areaal blijvend grasland in stand

gehouden en er moet ecologisch aandachtsgebied worden gecreëerd op akkerland. Instrumenten zoals de agromilieuen klimaatverbintenissen, opleiding en vorming binnen het PDPO III geven landbouwers kansen om hier zelf ook op in te zetten. Vrijwillige overeenkomsten tussen landbouwers en de overheid om milieudoelen na te streven zoals voorgaande maatregelen dragen zeker mijn voorkeur weg. Deze ecosysteemdiensten benadering (groene en blauwe diensten) biedt zeker nieuwe mogelijkheden om landbouw, milieu en natuur dicht bij elkaar te brengen.

© Gert Bogaerts

Oppervlakte agrarische bestemming

Ondanks de schaarse open ruimte moet de overheid de landbouwers meer rechtszekerheid bieden voor hun bedrijfsuitbating en voldoende perspectieven op lange termijn aanbieden. Bij de realisatie van maatschappelijke behoeften dient de inname van agrarisch gebied steeds zo beperkt mogelijk te zijn en voor landbouwers die gronden verliezen, wordt steeds een flankerend beleid uitgewerkt.

De oppervlakte met een agrarische bestemming moet optimaal beschikbaar zijn voor de beroepslandbouw. Een groot deel van de landbouwgronden wordt niet door eigenaars bewerkt, maar wordt door eigenaars aan landbouwers verpacht. Het verhuren van landbouwgronden aan landbouwers wordt geregeld in de pachtwetgeving. De pachtwetgeving is door de zesde staatshervorming, met ingang van 1 juli 2014, een gewestelijke bevoegdheid geworden. Het is enerzijds essentieel dat het voor eigenaars voldoende aantrekkelijk is om gronden aan landbouwers te blijven verpachten. Anderzijds is het even essentieel dat aan pachtende landbouwers voldoende rechtszekerheid geboden wordt als ze voor hun bedrijfsvoering gronden pachten. In samenwerking met landbouworganisaties en eigenaarsorganisaties zal de pachtwetgeving worden geëvalueerd en aangepast waar nodig, rekening houdende met bovenstaande elementen. →

© Gert Bogaerts

Het Vlaamse Plattelandsbeleid: 3 sporen

Het eerste Plattelandsbeleidsplan kreeg tijdens de afgelopen legislatuur in Vlaanderen vorm en erkenning. Het reikt een referentiekader en doelstellingen aan voor de geïntegreerde en gebiedsgerichte duurzame ontwikkeling van het platteland en de randstedelijke gebieden. Het levert bovendien een bijdrage aan de verhoging van de omgevingskwaliteit in deze gebieden waarbij ook de economische en sociale aspecten mee in rekening worden gebracht. De beleidsdomein- en bestuursniveau-overschrijdende samenwerking die in het Plattelandsbeleidsplan centraal staat, resulteert in meer gedragen plannen en projecten.

Het Vlaams Plattelandsbeleid werkt daarbij op drie sporen: het signaleren en bespreekbaar maken van plattelandsthema's en hiaten in het beleid, het opzetten van horizontale projecten op Vlaams niveau en het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten. Deze sporen krijgen concreet vorm via een aantal instrumenten zoals:

- het **Interbestuurlijk Plattelandsoverleg** (IPO) dat sinds 2005 via een beleidsdomeinoverschrijdende en interbestuurlijke samenwerking beleidsaanbevelingen en algemene adviezen formuleert die omgezet worden in maatregelen en acties door de bevoegde beleidsdomeinen;
- het **PDPO** dat in uitvoering van het Europese landbouw- en plattelandontwikkelingsbeleid lokale plattelandsinitiatieven subsidieert;
- **Vlaamse initiatieven die nieuwe ontwikkelingen op het platteland en de stadsrand ondersteunen** zoals paardenhouderij, volkstuinieren, zorgnetwerken, lokale participatie en bewonersgroepen, de interdisciplinaire overleggroep stilte en rust, lokale projecten, korte termijn projecten in de context van een gebiedsgerichte en projectmatige aanpak, waarbij de betrokkenheid van lokale actoren centraal staat. Dit biedt een specifiek antwoord op de sociale, economische, ecologische, culturele en ruimtelijke uitdagingen in plattelandsgebieden en randstedelijke gebieden in Vlaanderen.

Beleidsnota omgeving

In haar beleidsnota Omgeving maakt minister Schauvliege duidelijk dat ze het samengaan van de bevoegdheden Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Natuur als een duidelijke mogelijkheid ziet om de verkoking van administratie en regelgeving en de complexiteit die hieruit volgt aan te pakken. Geïntegreerde en moderne wetgeving, flexibele instrumenten, flankerend beleid, multifunctionaliteit, gebiedsgerichte aanpak en een sterk overlegmodel zullen de hervormingen tekenen. De invulling van het Beleid Ruimte Vlaanderen en de evaluatie en optimalisatie van gaande processen als AGNAS en anderen moeten hiervoor zorgen. In navolging van Wallonië, wil zij ook het tragewegenbeleid herzien. Gerealiseerde natuurgebieden worden verankerd en de realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) wordt verdergezet. Europese natuurdoelen en Managementplannen Natura 2000, historisch permanente graslanden, actief soortenbeleid, PAS en SigmaPlan zullen als prioriteiten het beleid tekenen.

Van Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening naar Omgeving

De beleidsvelden Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Natuur worden vandaag teveel gekenmerkt door de versnipperde en complexe sectorale regelgeving en naast elkaar staande administraties. Dit zorgt soms voor tegenstrijdige beslissingen wat leidt tot de rechtsonzekerheid voor initiatiefnemers. Ik grijp de opportuniteit als minister van omgeving om te evolueren naar één globaal Omgevingsbeleid door de regelgeving op het vlak van planning, vergunningverlening en handhaving op elkaar af te stemmen en zelfs maximaal te integreren. Door de versmelting tot één Omgevingsbeleid versterk ik de doorwerking van milieudoelstellingen in de ruimtelijke ontwikkeling.. Vereenvoudiging en vermindering van administratieve lasten zijn de rode draad van mijn beleid. Ik pak de verkoking binnen de administraties Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu aan door de transitie naar één oplossingsgerichte en klantvriendelijke Omgevingsadministratie en stimuleer samenwerking op diverse bestuursniveaus.

Ik zet in op de snelle en maatschappelijk gedragen uitwerking van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat een globale visie en operationeel beleid lanceert met richtinggevend essentiële doelstellingen, principes en concepten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen.

De geïntegreerde gebiedsontwikkeling vraagt een sterk overlegmodel en coördinatie tussen verschillende overheden en sectoren om afstemming te zoeken tussen de verschillende sectorale noden vanuit een geïntegreerde visie en met respect voor de draagkracht van het gebied. Het overleg resulteert ook in afspraken die een effectieve realisatie garanderen. Daarnaast zorg ik voor een sterke coördinatie over alle projecten heen.

Ik faciliteer flexibeler en innovatief ruimtegebruik (zoals nieuwe vormen van wonen en werken, bedrijvigheid, technologie, recreëren, verweving en multifunctionaliteit,...). Hiertoe pas ik instrumenten aan (bijvoorbeeld duidelijkere typevoorschriften, bijstelling van verouderde bestemmingscategorieën, vereenvoudigde procedures voor bestemmingswijzigingen,...). Het **grond- en pandenbeleid** ondersteunen mijn ruimtelijk beleid. Samen met mijn →

collega's uit de Vlaamse Regering wil ik een coherent pakket van maatregelen kunnen voorleggen om op het terrein over te kunnen gaan tot realisatie.

Tijdens deze legislatuur evolueren we van ruimtelijke bestemmingsplannen naar rechtszekere en realisatiegerichte omgevingsplannen, die tevens flankerende acties kunnen bevatten.

Ik werk een geïntegreerde aanpak uit voor het Grond- en Pandenbeleidsplan. Ik bewerkstellig de integratie van alle ruimtelijke instrumenten in één ruimtelijk instrumentendecreet. Typevoorschriften kunnen flexibeler, eenvoudiger en accurater, zonder daarbij maatwerk uit het oog te verliezen.

© Christophe Lenaerts

Hervorming subsidiestelsel milieu- en natuurverenigingen

Ik voer een hervorming van het subsidiestelsel voor milieu- en natuurverenigingen door, in overleg met de sector. Centraal in deze hervorming staan eenvoud, eenvormigheid en transparantie in de procedure voor erkenning en subsidiëring. Hierbij beoog ik het drastisch verminderen van de administratieve lasten voor verenigingen en van de interne beheerskosten voor de overheid. Een helder kader en duidelijke, resultaatgerichte en haalbare indicatoren moeten de effectiviteit van de subsidieregeling zichtbaarder maken voor alle betrokkenen. Ik wil de sector vertrouwen geven en stimuleren om zich verder te professionaliseren. Ik wil de organisaties ondersteunen om op een efficiënte wijze verder het verschil te maken in de samenleving.

Beleidsinstrumentarium

Ik investeer in moderne, eenvoudige, doeltreffende en flexibele instrumenten, om gebiedsgericht beleid te realiseren en nieuwe, innovatieve vormen van ruimtegebruik te ondersteunen. Vanzelfsprekend ga ik uit van rechtszekerheid en een gelijk speelveld binnen Europa, waarbij nu en in de toekomst in gelijke omstandigheden dezelfde spelregels gelden.

Het planologisch instrumentarium maak ik meer

uitvoeringsgericht en flexibel. Ik zorg er in elk geval voor dat kort op het planologisch bestemmen van een gebied ook snel een uitvoering op het terrein volgt. Ook een uniform, billijk en rechtvaardig compensatiemechanisme verhoogt de kans op effectieve uitvoering.

Op lange termijn werk ik aan een verruimd en nieuw instrument **omgevingsplanning**, waarin ook ruimtelijke planningsinstrumenten van de beleidsvelden natuur, water, onroerend erfgoed, ... betrokken worden en waarbij het de bedoeling moet zijn om effectenbeoordelingen ook mee op te nemen om zo de juridische robuustheid te vergroten

Ik bewerkstellig de opmaak van één **instrumentendecreet**. Dit decreet wordt samengesteld uit het gamma van ruimtelijk instrumentarium, maar ook andere types van instrumenten die deze realisatiegerichtheid kunnen versterken. Ik denk onder andere aan fiscale instrumenten, instrumenten uit het burgerlijk recht, instrumenten uit het landinrichtingsdecreet, de grond- en pandenbeleidsinstrumenten, evenals de geharmoniseerde compenserende vergoedingen.

Ik laat onderzoeken hoe de typevoorschriften kunnen gemoderniseerd worden in functie van een flexibele, eenvoudige en accurate inzet. Verouderde bestemmingscategorieën en de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften laat ik bijstellen, in overleg met betrokken partners.

Ik herwerk het uitvoeringsbesluit inzake de vorm en inhoud van ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's). Verouderde voorschriften kunnen eenvoudig opgeheven worden. Voor kleine wijzigingen aan de stedenbouwkundige voorschriften of het verordenend plan van bestaande RUP's werk ik een snelle korte procedure uit. Ik laat voor bepaalde bestemmingen ook de mogelijkheid onderzoeken om de typevoorschriften zodanig te verfijnen dat met meldingen kan worden gewerkt in plaats van met vergunningen.

Het **flankerend instrumentarium** optimaliseer ik en de verschillende financiële compensatiemogelijkheden stem ik op elkaar af. De conceptnota 'Harmonisering van de compenserende vergoedingen' werk ik in overleg met de minister, bevoegd voor mobiliteit en openbare werken, verder uit in regelgeving..

Ik zorg voor een optimale instrumentele en organisatorische context met het oog op een geïntegreerd grond- en pandenbeleid. Hiervoor ontwikkel ik in eerste instantie een strategisch en anticipatief verwervingsbeleid vanuit vastgestelde richtlijnen in verband met financiële en beleidsmatige opportuniteiten.

Ik zorg dat de bestaande grondbeleidsinstrumenten – veelal ontstaan vanuit sectorale doelstellingen – zo breed mogelijke en vergelijkbare toepassingen kennen over de sectoren en beleidsdomeinen heen. Ik onderzoek daarnaast ook nieuwe mogelijke **grondbeleidsinstrumenten**.

© Gert Bogaerts

Wet op de Buurtwegen

Ik werk aan de modernisering van de bestaande Wet op de Buurtwegen en stel de gemeenten in staat een weloverwogen tragewegenbeleid te voeren vanuit een integrale beleidsvisie. Het nieuwe decreet vormt het kader voor de permanente actualisatie van en de juridische basis voor de Atlas der Buurtwegen, zodat rechtszekerheid wordt gecreëerd over de huidige juridische toestand. Hierbij heb ik oog voor een meer logische taakverdeling, eenvoudige procedures met grote autonomie voor de gemeenten en de noodzakelijke rechtsbescherming met een modern instrumentarium. Om de planlast te beperken maak ik maximaal gebruik van bestaande instrumenten.

Onteigeningsdecreet

In overleg met de ministers, bevoegd voor binnenlands bestuur en mobiliteit en openbare werken, werk ik mee aan een onteigeningsdecreet, ter vervanging van de wetten van 1835 en 1962, met eenvoudige en rechtszekere procedures, en met oog voor de belangen van zowel de onteigenende overheden als zij die onteigend worden.

Integratie bos- en natuurregelgeving

Een volledige integratie van de regelgeving m.b.t. bos en natuur, zijnde het Bosdecreet en het decreet natuurbehoud en hun respectievelijke uitvoeringsbesluiten, wordt gerealiseerd om accuraat te kunnen inspelen op de hedendaagse uitdagingen m.b.t. natuur- en bosbeleid. De volledige integratie gaat door op het elan dat is ingezet tijdens de vorige legislatuur. De integratie en afstemming met de nieuwe regeling rond beheerplannen in uitvoering van het nieuwe decreet op het Onroerend Erfgoed is voorzien.

© Valérie Vandenabeele

Waterwetgeving

De Vlaamse waterwetgeving is vandaag sterk versnipperd. De huidige waterwetgeving werd gespreid in de tijd opgemaakt en goedgekeurd. Er wordt één Vlaams waterwetboek opgemaakt waarin alle milieuwetgeving thematisch wordt gestructureerd om tot een nieuw logisch geheel te komen en toekomstige wijzigingen en toevoegingen eenvoudiger

Beleid Ruimte Vlaanderen en Ruimtelijke Uitvoeringsplannen

Ik zet alle gestarte trajecten voor de totstandkoming van GRUP's in uitvoering van het RSV verder, en laat aan provincies en gemeenten alle ruimte om processen in uitvoering van hun structuurplannen te starten of verder te zetten. Bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen focussen we meer op gebiedsgerichte initiatieven en/of projectmatige planprocessen. De loutere uitvoering van het RSV is niet de trigger om een planproces op te starten maar eerder de noodzaak, realiseerbaarheid en positieve effecten zijn belangrijke criteria en/of incentives om nieuwe processen op te starten. Uiteraard blijven de RUP's, in afwachting van het BRV, een uitvoering van het RSV. ➔

© Valérie Vandenabeele

Het proces dat moet leiden tot de goedkeuring van het BRV zetten we verder vanuit een breed en gebiedsgericht **maatschappelijk participatietraject**. Zo kom ik tegelijkertijd tot concrete gebiedsgerichte oplossingen op het terrein en een gedragen globale visie met richtinggevende doelstellingen, principes en concepten voor de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen.

De invulling van de ruimtebalans, met zijn sectorale doelstellingen uit het RSV, blijft de ambitie. Dit doel hoeft echter niet noodzakelijk bereikt te worden door voor elke m² planningsprocessen te doorlopen. Ik focus de planningscapaciteit daar waar ruimtelijke winsten te boeken en transities te faciliteren zijn.

Het BRV gaat uit van doordacht en zuinig ruimtegebruik dat de ruimtelijke organisatie van Vlaanderen versterkt en de leefbaarheid verbetert. Het geeft tevens aan hoe we de waardevolle open ruimte maximaal vrijwaren, mogelijkheden creëren voor een kwalitatief woonaanbod en voldoende ruimte laten om te ondernemen. Multifunctioneel ruimtegebruik en het verweven van functies zijn hierbij essentieel, zonder de hoofdbestemming in het gedrang te brengen.

Ik zet mij achter een dynamisch, gebiedsgericht en uitvoeringsgericht BRV, waarbij ik vertrek van drie uitgangspunten:

- BRV bouwt verder op krachtlijnen RSV en zet in op verandering
- Grote betrokkenheid van burger en maatschappelijke sensibilisering
- Ruimte is een eindig goed, waarmee zorgzaam wordt omgegaan

Gebiedsgerichte visies

Ik blijf inzetten op sterke gebiedsgerichte visies als basis voor het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid. Ik blijf RUP's maken, maar stap af van de grote gebiedsdekkende RUP's. Ik focus op meer gebiedsgerichte en of projectmatige planprocessen. De noodzaak, realiseerbaarheid, rechtszekerheid en de effecten op korte termijn zijn belangrijke criteria om al dan niet nieuwe planprocessen op te starten. Thematische incentives vanuit bijvoorbeeld de problematiek van brownfields, ruimtelijk bedreigde bossen, signaalgebieden, het verbeteren van infrastructuur, het bereiken van instandhoudingsdoelstellingen (IHD) en de bescherming van aaneengesloten landbouwgebieden zijn hier voorbeelden van.

Ik zet in op een multifunctioneel beleefbaar landelijk gebied met sterke dorpen, vanuit een gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie. De open ruimtes moeten een kwalitatieve werk-woon-recreëromgeving kunnen aanbieden.

Open ruimte

Ik verbreed de betekenis van de open ruimte via de beleidsplanning. De open ruimte is cruciaal voor landbouw, blijft belangrijk voor biodiversiteit en voedselproductie, maar moet ook worden klaargemaakt voor bijvoorbeeld

het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering, de energiewinning en haar rust- en recreatiefunctie binnen de metropolitaine drukte. Via de beleidsplanning zorg ik ervoor dat bepaalde grote aaneengesloten openruimtegebieden voor landbouw en natuur en een fijnmazig netwerk van blauwe en groene aders veerkrachtig worden ontwikkeld zodat de open ruimte de uitdagingen van de toekomst het hoofd kan bieden. De functies die de open ruimte heeft, komen soms samen in plaats van naast elkaar voor. Doch in andere gevallen zullen we rechtszeker verankeren dat grote aaneengesloten gebieden worden gecreëerd voor landbouw of natuur.

© Valérie Vandenabeele

Ik evalueer en optimaliseer het **AGNAS-proces**. Ik stap af van te grote gebiedsdekkende GRUP's, zodat een efficiënt, beheersbaar en kwalitatief overlegproces mogelijk is. Hierbij zet ik algemeen in op beleidsdomeinoverschrijdende afstemming voor gebiedsgerichte openruimteprojecten en meer specifiek op een versterkte samenwerking tussen Ruimte Vlaanderen en de VLM om tot een sterkere integratie te komen van ruimtelijke planningsprocessen en inrichtingsprojecten in de open ruimte. We moeten komen tot nieuwe impulsen voor gebiedsgerichte processen in de open ruimte die in volledige samenwerking en bottom up tot stand komen.

Om tot geïntegreerde plannings- en inrichtingsprojecten te komen zet ik in op een sterk overlegmodel en coördinatie tussen verschillende overheden en sectoren. Dit overleg moet afstemming zoeken tussen de verschillende sectorale programma's zodat de optelsom van alle ruimtevragen de draagkracht van het gebied niet overstijgt. Ik wil in een aantal strategisch belangrijke gebieden in partnerschap met alle betrokkenen tot geïntegreerde realisaties komen. Ik zet hierbij via het instrument landinrichting minstens in op randstedelijke gebieden zoals de Brugse Veldzone, Stadsbos Gent, het arrondissement Halle- Vilvoorde, Schelde-Rupel ten zuiden van Antwerpen en De Wijers in aansluiting op Hasselt en Genk.

Ook andere regio's waar de druk op de ruimte groot is, hebben behoefte aan een geïntegreerde aanpak. Zo richt ik bijv. landbouwgebieden in waar ik niet alleen de Europese doelen van het mestbeleid en de Europese natuurdoelen realiseer, maar ook een verdere economische ontwikkeling van de sector kan garanderen. Hiervoor werk ik een gericht programma ruilverkaveling en een gericht programma natuurinrichting uit.

De land- en tuinbouwsector neemt een heel belangrijke plaats in op het platteland en moet die rol ook in de toekomst kunnen blijven spelen. In de voor land- en tuinbouw strategische en aaneengesloten gebieden voorzie ik daarom voldoende rechtszekere ruimte voor land- en tuinbouw, die ik via GRUP's realiseer.

Grondbeleid

Ik voer daarnaast ook een actief grondbeleid in voor de landbouw strategische gebieden, zodat andere functies en transformaties de ontwikkeling van landbouwactiviteiten niet in het gedrang brengen. Om de impact van overheidsprojecten op eigenaars en gebruikers zo beperkt mogelijk te houden zal ik vlot inspelen op aankoopopportuniteiten op de grondmarkt. Hiertoe worden niet alleen de rechtstreeks betrokken gronden verworven maar ook ruilgronden, die dan ter beschikking kunnen worden gesteld.

Procesmanager

Ook voor land- en tuinbouw kunnen we meer en beter verbinden om vooruit te gaan door onder meer te zorgen voor een gebiedsgerichte en projectmatige aanpak met een procesmanager, om te zorgen voor samenhang bij de uitvoering van dooreenlopende beleidsagenda's in het buitengebied (zoals mobiliteitsplannen, bekkenbeheerplannen, milieu- en natuurbeleidsplannen, havenbeleid, erfgoedbeleid...). Projecten in het buitengebied worden vandaag immers vaak naast elkaar uitgevoerd, waardoor onder andere landbouwbedrijven geconfronteerd worden met een veelheid aan initiatieven waarvan de samenhang niet duidelijk is. Dit leidt tot onnodige onzekerheid voor landbouwbedrijven. Middels de gebiedsgerichte, geïntegreerde aanpak en een sterk overlegmodel met voldoende betrokkenheid van de verschillende partners verhelp ik dit.

Polders en wateringen

In overleg met de plaatselijke betrokkenen gaan we door met het afschaffen en het samenvoegen van polders en wateringen om versnippering tegen te gaan en te komen tot minder maar meer slagvaardige besturen die gebaseerd zijn op de hydrografische bekkens. Waar zinvol ondersteunen we de oprichting van nieuwe polders of wateringen.

© Gert Bogaerts

Planologie natuurgebieden

Gerealiseerde natuurgebieden veranker ik planologisch, mede met oog op het versterken van de veerkracht van de ruimte en de verdere invulling van de ruimtebalans. Dit veronderstelt dat we de open ruimte niet beschouwen als wat overblijft na ontwikkeling, maar als intrinsiek waardevol goed dat ons verschillende ecosysteemdiensten oplevert en waar we met zorg mee omgaan.

In het kader van behoud en versterking van de natuur verbind ik via netwerken stedelijk en landelijk gebied met ruimte voor water, recreatie, toerisme, lokale economie en sociale of educatieve projecten. De realisatie van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON) zet ik verder.

Ecologisch, cultuurhistorisch, landschappelijk en maatschappelijk waardevolle natuur- en bosgebieden vrijwaar ik maximaal. Ik hou daarbij wel rekening met de andere ruimtenoden, zoals ruimte voor ondernemen en wonen en herbekijk in het licht hiervan het planologisch instrumentarium. Ik hou daarbij ook rekening met de financiële consequenties. De conceptnota 'plan van aanpak ruimtelijk bedreigde bossen' voer ik verder uit door herbesteding via planologische initiatieven, evenals bewarende maatregelen t.a.v. de meest bedreigde bossen en strengere bepalingen voor behoud van de ecologisch meest waardevolle bossen. Herbestedingen neem ik waar mogelijk op in gebiedsgerichte planningsprocessen.

Voor de verbetering van biodiversiteit is een netwerk van natuurgebieden nodig onder effectief beheer en moet de landschapsecologische samenhang bevorderd worden om te komen tot een robuuste en hoogwaardige natuur.

Europese natuurdoelen

De belangrijkste bijdrage wordt aangeleverd door de realisatie van de Europese natuurdoelen. Voor een aantal natuurdoelen is ook een inzet nodig buiten de SBZ's, zoals voor boshabitats en voor de leefgebieden van bepaalde planten- of diersoorten. We maken duidelijk in welke gebieden die inzet nodig is.

Historisch permanente graslanden

We beschermen de bijzonder waardevolle historisch permanente kustpoldergraslanden op basis van de na het openbaar onderzoek vastgestelde kaart.

© Gert Bogaerts

Actief soortenbeleid

Complementair aan de gebiedsspecifieke aanpak wordt een actief soortenbeleid gevoerd. Met de opmaak en de uitvoering van soortbeschermingsprogramma's worden populaties van Europees te beschermen soorten en andere bedreigde soorten bevorderd. Hierbij wil ik aandacht geven aan herstel en behoud van de leefgebieden van deze soorten en het verzekeren van verbindingzones in nauwe samenwerking met beheerders, gebruikers en eigenaars.

We maken een programma voor de legislatuur dat aangeeft welke soortenbeschermingsprogramma's (SBP) wanneer opgemaakt worden en starten minstens 4SBP's per jaar op die zich voornamelijk richten op Europees beschermde soorten die zich niet in een gunstige staat van instandhouding bevinden.

Met een plan van aanpak voor bestrijding van invasieve uitheemse soorten willen wij de ecologische en economische schade die deze exoten veroorzaken binnen maatschappelijk aanvaardbare grenzen beperken. Dit plan zal in eerste plaats gericht zijn op preventie en beperking van impact, en waar nodig aangevuld met controle en beheersing. Daarnaast wordt ook de schade door inheemse soorten aangepakt met de uitwerking van codes voor goede praktijk en het opzetten van informatienetwerken en samenwerking met lokale overheden en verenigingen om schade te voorkomen of te milderen.

Met landeigenaars en -gebruikers, zoals boseigenaars, landbouwers, jagers en vissers, worden afspraken gemaakt om soortenbescherming en duurzaamheid te verankeren in hun landgebruik en beheerpraktijken.

Ten slotte maak ik gedurende deze legislatuur binnen het bossencompensatiefonds elk jaar middelen vrij ter ondersteuning van verwerving van gronden voor nieuwe

bosaanleg, met focus op enerzijds het realiseren van de IHD en anderzijds het versterken van stadsrandbossen of het verruimen van het lokaal aanbod aan toegankelijke natuur.

In uitvoering van de Habitat- en de Vogelrichtlijn moeten de Europees beschermde habitats en soorten in een gunstige staat van instandhouding worden gebracht. Hiertoe zijn gewestelijke IHD bepaald. Deze zijn per SBZ vertaald in specifieke IHD ('Europese natuurdoelen'). Deze werden in 2014 door de Vlaamse Regering goedgekeurd samen met een taakstelling 2020 voor de uitvoering van deze doelen.

Sigmaplan

De 2015- en 2020-projecten van het geactualiseerde Sigmaplan maken hier integraal deel van uit en worden in uitvoering gebracht. Aanvullend worden ook IHD voorzien en vastgesteld in de Vogelrichtlijngebieden Peer, Linkerscheldeoever en Kuifeend zoals afgesproken tussen de doelgroepen in de overleggroep.

© Valérie Vandenabeele

Managementplannen Natura 2000

De uitvoering van de taakstelling 2020 gebeurt door de opmaak van een Natura2000-programma en wordt per SBZ gekaderd in een Managementplan Natura 2000. Dat doorloopt vier planversies die respectievelijk handelen over de taakstelling, evidenties, vrijwillige maatregelen en verplichtingen. Al deze fases zullen achtereenvolgens doorlopen worden vanaf 2014 zodat de taakstelling 2020 kan gerealiseerd worden. Dit komt neer op een bijkomend gepast beheer van 20.000 ha natuur.

De natuurdoelen worden mede gerealiseerd door inzet van de instrumenten natuurinrichting, de instrumenten uit het decreet landinrichting, ruilverkaveling en beheerovereenkomsten. Voor natuurinrichting wordt 75% van het beschikbare budget besteed aan de realisatie van IHD's. Waar natuurinrichting leidt tot gedwongen wijzigingen in het grondgebruik van bijv. landbouwbedrijven, worden oplossingen gezocht via de oprichting van een IHD-grondenbank en de inzet van de flankerende instrumenten uit het decreet landinrichting.

Bij de realisatie van de Europese natuurdoelen wordt het overleg- en communicatieproces met doelgroepen en andere administraties onverminderd verder gezet. Bij de

totstandkoming van de managementplannen gaat bijzondere aandacht uit naar de mate waarin de 'sterkste schouders' hun terreinbeheer maximaal afstemmen op de Europese natuurdoelen. De managementplannen zullen ook de basis vormen om de haalbaarheid op terrein van de implementatie van de natuurdoelen te evalueren. Tevens vormen deze managementplannen de vertrekbasis voor de fase van de vrijwilligheid waarbij iedereen de mogelijkheid krijgt om bij te dragen aan de realisatie van Europese natuurdoelen. Het instrumentarium wordt aangepast om dit maximaal te ondersteunen waarbij diverse partners een gelijkwaardige behandeling krijgen. We creëren een wettelijk kader voor vormen van vrijwillige natuurontwikkeling.

In 2015 wordt een voorlopige PAS opgemaakt. Op basis van overleg, onderzoek en consultatie moet het beleid verder vorm gegeven worden en in 2019 resulteren in een definitieve PAS. Parallel aan dit proces wordt de VLM belast met de uitvoering van het herstructureringsprogramma voor de landbouwbedrijven die veel bijdragen tot de stikstofbelasting op de Natura 2000-gebieden met de inzet van de instrumenten uit het decreet landinrichting – spoor 2 (bedrijfsverplaatsing, bedrijfsstopzetting, bedrijfsreconversie, lokale grondenbank, bedrijfsbegeleiding, emissiereducerende investeringen, ...). Ten slotte wordt een herstelprogramma uitgewerkt om natuurgebieden meer bestand te maken tegen stikstofdepositie. ➔

© Gert Bogaerts

Vermestende en verzurende stikstofdeposities

De actuele milieudrukken leggen in heel wat gebieden een hypotheek op het bereiken van de gunstige staat voor heel wat Europees beschermde habitattypes en een aantal soorten. Het meest prangend is de problematiek van de vermestende en verzurende stikstofdeposities. De omvang van deze problematiek dreigt de continuïteit van de vergunningverlening in het gedrang te brengen. Daarvoor zal gefaseerd een programmatorische aanpak stikstof uitgewerkt worden onder begeleiding van een taskforce, die begin 2014 is opgericht. Deze aanpak moet leiden tot een structurele oplossing voor de impact van stikstofdeposities in de Natura 2000-gebieden via een combinatie van generiek beleid en gebiedsgericht (vergunningen)beleid en herstelbeleid.

minister-president
Geert Bourgeois
© pretwerk.nl

© Valérie Vandenabeele

Beleidsnota erfgoed

In de beleidsnota Erfgoed van minister-president Bourgeois staat de uitvoering van het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet centraal. Reeds in 2017 zal een evaluatie plaatsvinden van de beoogde doelstellingen. Ook de bescherming zelf van het onroerend erfgoed zal hervalueerd worden, alsook het instrumentarium, de inventarissen en de toelatingsplichtige handelingen. De Vlaamse overheid moet ook voor een cultuuromslag zorgen, evolueren van een controlerende naar een kaderstellende kennisadministratie die oplossingsgericht te werk gaat en als een heuse partner bij de zorg voor onroerend erfgoed gaan voor samenwerking met partnerorganisaties en overleg met organisaties die erfgoedeigenaars en -gebruikers vertegenwoordigen. De betrokkenheid van deze laatsten is sterk van belang voor het bekomen van het zo nodige draagvlak voor erfgoedzorg. Duidelijke uitspraken over cultuurgoederen, het actualiseren van de landschapsatlas, het uitwerken van nieuwe afwegingskaders en handleidingen moeten het beleid invullen. Het premiestelsel wordt selectief ingezet en geflankeerd door fiscale stimulansen voor investeringen in onroerend erfgoed. Premiestelsel en fiscale regeling moeten niet cumulatief, maar vooral complementair ingezet worden. Effectief gebruik en hergebruik van onroerend erfgoed is een absolute prioriteit.

Ik verbind me er dan ook toe om de uitvoering van dit decreet vlot te laten verlopen en de regelgeving consequent en consciëntieus te laten toepassen. Mijn administratie begeleidt besturen, burgers en ondernemers om de overgang te maken.

Ik wil de nieuwe regelgeving op regelmatige tijdstippen, een eerste keer tegen midden 2017, evalueren om zo te bekijken of de vooropgestelde doelstellingen worden bereikt.

De Vlaamse overheid evolueert van een controlerende naar een kaderstellende kennisadministratie, die de grote doelstellingen van het Vlaamse beleid bepaalt. Er wordt werk gemaakt van een verdere merkbare cultuuromslag bij de Vlaamse administratie. Oplossingsgerichtheid wordt één van de sleutelwoorden: eigenaars en beheerders van onroerend erfgoed worden als klanten beschouwd. Het agentschap Onroerend erfgoed wordt een betrouwbare en proactieve projectpartner.

Onroerend erfgoed maakt deel uit van een dynamische en ontwikkelingsgerichte maatschappij en wordt hierdoor ook geconfronteerd met de uitdagingen van deze maatschappij. Naast de van nature eerder behoudsgezinde reflex van het onroerenderfgoedbeleid is het inbedden van het onroerend erfgoed binnen deze veranderende maatschappelijke noden en verwachtingen essentieel voor de toekomst ervan. Ik wil proactief inspelen op deze veranderingen. Onroerenderfgoedzorg is een opdracht van iedereen. De Vlaamse overheid ambieert hierin een faciliterende en kaderstellende rol op te nemen.

Herevaluatie beschermd erfgoed

Tegelijk laat ik de doelmatigheid van het beschermingsinstrumentarium onderzoeken en wordt het beschermd onroerend erfgoed geherevalueerd in deelpakketten die afgebakend worden vanuit een thematische invalshoek. Voor het herevalueren en verfijnen van bestaande beschermingsbesluiten wordt een werkplan uitgewerkt. Het is daarnaast blijvend noodzakelijk om in te zetten op de aanvulling en actualisering van de bestaande inventarissen om zo de hiaten verder aan te pakken.

Multiplicatoreffect

Onroerenderfgoedzorg draagt bij tot een betere samenleving. Investerings in onroerend erfgoed hebben een sociale, culturele, ruimtelijke maar ook onmiskenbaar een economische meerwaarde. De aanwezigheid van onroerend erfgoed in onze samenleving brengt een multiplicatoreffect teweeg en kan een hefboom betekenen voor allerlei ontwikkelingen. Het erkennen van deze intrinsieke meerwaarde van erfgoed impliceert dat er voor de financiering ervan niet langer louter moet gerekend worden op een premiereregeling maar dat ook andere voordelen op langere termijn mee in beschouwing kunnen genomen worden.

Inventarissen en toelatingsplichtige handelingen

Er komt een openbaar onderzoek bij het vaststellen van de inventarissen. De toelatingsplichtige handelingen zullen we evalueren en waar nodig aanpassen

Samenwerking met partnerorganisaties

In het licht van maatschappelijke veranderingen en de wijzigende rol van het agentschap Onroerend Erfgoed herbekijk ik ook de samenwerking met de partnerorganisaties. Ik kies er resoluut voor om met een beperkt aantal goed uitgebouwde verenigingen samen te werken en hen in hun werking financieel te ondersteunen. Ik verlang van de partnerorganisaties dat ze steeds complementair aan en versterkend voor de overheid werken. Ze fungeren bovendien als spreekbuis voor de eigenaars en beheerders van het onroerend erfgoed en nemen een begeleidende rol op voor de vrijwilligerswerking. Door samen te werken met verenigingen verwacht ik dat het draagvlak voor de onroerenderfgoedzorg verhoogt.

Grotere betrokkenheid van eigenaars

Ik streef ook naar een grotere betrokkenheid van eigenaars en gebruikers van onroerend erfgoed. Regelmatig overleg tussen de Vlaamse overheid en organisaties die erfgoedeigenaars en -gebruikers vertegenwoordigen, is onontbeerlijk geworden om zo het draagvlak voor erfgoed in respect voor eigenaarschap te verhogen. Ook de rol en inspanningen van de erfgoedeigenaars en beheerders worden onder de aandacht gebracht. In deze geest geef ik de jaarlijkse Onroerenderfgoedprijs vorm. Dit moet een waar sectorevenement worden waarbij eigenaars, beheerders en andere erfgoedzorgers bedankt en gevierd worden en voor hun inzet erkend worden.

© Valérie Vandenabeele

Cultuurgoederen

Het onroerenderfgoeddecreet vereist een duidelijke uitspraak over cultuurgoederen en of ze al of niet zijn beschermd. In de regeerperiode 2014-2019 zetten we daarom in op het evalueren van de beschermingsbesluiten waarin cultuurgoederen zijn opgenomen en passen deze, waar nodig, aan.

Landschapsatlas

We werken verder aan het actualiseren van de landschapsatlas en hebben daarbij zowel aandacht voor de waardevolle landschappen, de grotere gehelen, als voor de landschapselementen zoals individuele bomen, hagen, tuinen, parken, dreven, maar ook gebouwen, kanalen, waterlopen, wegen en archeologische sporen. We actualiseren de waardevolle landschappen vanuit twee invalshoeken: planningsinitiatieven en ontwikkelingstrajecten of beheerswerken in landschappelijk waardevol gebied.

Afwegingskader en handleidingen

Het behoud van het onroerend erfgoed betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt. Om meer transparantie te bieden en om aanvaardbare en gedragen adviezen en toelatingen te verlenen, maak ik werk van het verduidelijken en breed communiceren door middel van afwegingskaders en handleidingen. Een afwegingskader zorgt voor afstemming tussen verscheidene zienswijzen en geeft een afleesbare motivering weer voor beslissingen die gericht zijn op het behoud van erfgoedwaarden. Ik zet daarom volop in op het actualiseren en expliciteren van bestaande afwegingskaders en het ontwikkelen van nieuwe afwegingskaders waar nodig en zorg ervoor dat deze systematisch worden doorvertaald naar toegankelijke handleidingen gericht op verschillende doelgroepen. →

© Gert Bogaerts

Fiscale stimulansen

Het premiestelsel wordt selectief ingezet en geflankeerd door fiscale stimulansen voor investeringen in onroerend erfgoed. Door middel van simulaties kan bekeken worden welke financiële ondersteuningssystemen het meest efficiënt en effectief kunnen zijn. Daarnaast werkt het agentschap een richtlijn uit voor de selectievere toekenning van de premies. De bedoeling is om enkel die werken en handelingen te financieren die werkelijk bijdragen tot het behoud of het herstel van de erfgoedelementen en erfgoedkenmerken van een beschermd goed. Niet alle werken aan beschermde sites zijn immers betoelaagbaar vanuit erfgoeddoogpunt.

Alle fiscale verminderingen, vrijstellingen en bestaande ondersteuningsmechanismen zijn, na de zesde staatshervorming, geïntegreerd in de Vlaamse codex fiscaliteit. Dit biedt de kans om ook binnen het beleidsveld onroerend erfgoed de mogelijkheden om de verwerving, het beheer en de ontsluiting van onroerend erfgoed te stimuleren met de fiscale instrumenten waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. Ik denk hierbij aan het optimaliseren van de bestaande mogelijkheid van fiscale aftrek via de personenbelasting, een (tijdelijke) vrijstelling van onroerende voorheffing, een vermindering van schenkings- en successierechten (ook voor cultuurgooederen die integrerend deel van uitmaken) en bekijk ook de mogelijkheden van de registratierechten. Nadat we een kosten-batenanalyse hebben gemaakt van de verschillende mogelijke fiscale stimulansen voor erfgoedzorg, wil ik in samenwerking met mijn collega bevoegd voor Financiën en Begroting de wenselijke fiscale maatregelen uitwerken.

De premieregeling en de fiscale regeling moeten niet cumulatief, maar vooral complementair inzetbaar worden. Ik evalueer de premiepercentages en pas deze aan in afstemming met de invoering van bijkomende fiscale stimulansen voor investeringen in onroerend erfgoed, zodat een complementair stelsel van premies en fiscale stimuli ontstaat.

Gebruik van beschermd erfgoed

Het effectieve gebruik en hergebruik van het beschermde erfgoed is een absolute prioriteit. Het (terug) functioneel maken van erfgoedsites biedt de beste garanties voor het behoud op lange termijn en draagt bij tot een kwalitatieve en duurzame samenleving. In die zin is er nood aan een raamwerk over hoe onroerend erfgoed op een creatieve en duurzame manier kan worden ingeschakeld binnen een gemeenschap met respect voor de draagkracht van het erfgoed. Ik breng de verschillende partners hiervoor rond de tafel en voer het debat over hoe erfgoed een motor wordt voor ontwikkeling en vooruitgang. Op die manier zet ik in op het gebruik en wordt het duidelijk dat het behoud van erfgoedwaarden niet in strijd is met een hedendaags gebruik van een erfgoedsite.

Minister Annemie Turtelboom - © www.presscenter.org

Beleidsnota financiën

Uit de beleidsnota van minister Annemie Turtelboom staan voor landeigenaars ook enkele interessante thema's. Zij wil de schenkbelasting hervormen, in het kader van het nieuwe erfrecht een hervorming van de successierechten bekijken en de personenbelasting in het kader van stimulatie behoud onroerend erfgoed onder de loep nemen.

© Gert Bogaerts

Vlaanderen zal vanaf 2015 ook de successie- en registratierechten in eigen beheer nemen. Daarbij moet de desbetreffende regelgeving worden ondergebracht in de VCF (Vlaamse Codex Fiscaliteit) en het BVCF (het uitvoeringsbesluit voor deze codex).

Schenkbelasting

Samen met de Vlaamse Regering wil ik de schenkbelasting voor andere onroerende goederen hervormen door de invoering van redelijke en eenvoudige tarieven. Bij decreet van 19 december 2003 werd, voor wat betreft het Vlaamse Gewest, een sterk verlaagd tarief ingevoerd voor de registratierechten die verschuldigd zijn op de schenking van roerende goederen. Er werd geopteerd voor vaste tarieven van 3% in rechte lijn en tussen echtgenoten en van 7% tussen alle anderen. In de praktijk werd immers vastgesteld dat zelden schenkingen plaatsvonden van roerende

goederen, die aanleiding gaven tot de tarieven die nu nog steeds gelden voor de schenking van onroerende goederen. Meestal werd geopteerd voor een hand- of bankgifte, of voor een tussenkomst van een notaris in het buitenland. In die gevallen hoeft geen registratierecht betaald te worden, maar het nadeel is dat bij overlijden van de schenker binnen de zogenaamd verdachte periode, successierechten verschuldigd zijn op de waarde van de geschonken goederen. De invoering van de vlakke tarieven van 3 en 7% was een groot succes. Zo werden sinds 1 januari 2004 al meer dan 111.000 akten tegen het voordelige vlakke tarief geregistreerd. Dankzij deze slimme lastenverlaging worden belangrijke roerende kapitalen sneller geactiveerd en geïnjecteerd in onze economie.

Voor de schenking van onroerende goederen gelden nog steeds de progressieve tarieven die oplopen tot 30% in rechte lijn en tussen echtgenoten en samenwonenden, tot 65% tussen broers en zussen, tot 70% tussen ooms, tantes, neven en nichten en tot 80% tussen alle anderen. Uit de praktijk blijkt dat er door de hoge schenkingstarieven weinig schenkingen van onroerende goederen plaatsvinden. Een erfenis met betaling van de successierechten is vaak voordeliger.

Een vereenvoudiging van de tarieven zal een dynamiek in de onroerende schenkingen op gang brengen. Mijn administratie zal nagaan op welke manier de tarieven best vorm krijgen om de vooropgestelde doelen en vereenvoudiging te bereiken. Daarbij zal uiteraard rekening gehouden worden met het stringent meerjarig budgettair kader waarbinnen deze nieuwe Vlaamse Regering moet werken.

Verdeelrecht

In het programmadecreet ter begeleiding van de begrotingsopmaak 2015 wordt het tarief van het verdeelrecht van 2,5% naar 1% gebracht. Het was mijn wens en die van de Vlaamse regering om spoedig werk te maken van deze verlaging. →

© photostock.com

Successierechten

Ik zal mijn administratie overeenkomstig het regeerakkoord laten onderzoeken hoe we de successierechten kunnen moderniseren en afstemmen op hedendaagse samenlevingsvormen, waarbij we het familiale aspect in aanmerking blijven nemen.

Uiteraard zullen we daarbij de ontwikkelingen in het burgerlijk recht die de nieuwe federale regering aankondigt nauwlettend volgen, onder meer omwille van de budgettaire impact ervan op de erfbelasting. Het **erfrecht en het huwelijksvermogensrecht zullen immers worden hervormd**, rekening houdend met maatschappelijke ontwikkelingen en nieuwe samenlevingsvormen. Er zal meer keuzevrijheid komen om te bepalen aan wie men zijn erfenis wil nalaten, en de mogelijkheid om het beschikbaar gedeelte van de nalatenschap te verhogen zal worden onderzocht.

Aangezien de successie- en schenkingsrechten gedurende de afgelopen legislaturen meer en meer op elkaar zijn afgestemd, wil ik tegelijkertijd nagaan of de resultaten van het onderzoek voor de erfbelasting met betrekking tot een afstemming op de huidige maatschappelijke context, ook gelden voor de schenkbelasting. Op die manier kunnen beide regelingen nog meer worden geharmoniseerd.

© lo-reninge.be

Personenbelasting

Ik wil, samen met mijn collega bevoegd voor Onroerend Erfgoed, eigenaars van maatschappelijk waardevol onroerend erfgoed stimuleren dit patrimonium in stand te houden. Het onroerenderfgoeddecreet voorziet momenteel al in een kader voor het toekennen van premies en subsidies. Door de Zesde Staatshervorming is Vlaanderen ook exclusief bevoegd geworden voor de belastingvermindering op uitgaven voor onderhoud en restauratie van beschermde monumenten en landschappen in de personenbelasting.

Die belastingvermindering blijkt momenteel nauwelijks te worden toegepast. Ik laat mijn administratie dan ook onderzoeken welke weloverwogen keuze kan gemaakt worden om deze maatregel bij te sturen, zodat ze het behoud van het onroerend erfgoed ten goede komt.

Colofon

Dit bijvoegsel 'Beleidsnota's 2014-2019' is een uitgave van Landelijk Vlaanderen vzw | Lambermontlaan 410
1030 Brussel | tel. 02 217 27 40
E-mail: info@landelijkvlaanderen.be
www.landelijkvlaanderen.be

Realisatie: Philippe Casier
© Landelijk Vlaanderen vzw